

Abdullayeva Gülnarə Maarif qızı 178

İDİŞDİLLİ ƏDƏBİYYATIN ƏSAS İNKİŞAF İSTİQAMƏTLƏRİ

Dünyanın ən qədim ədəbiyyatlarından biri hesab olunan yəhudi ədəbiyyatı zəngin köklərə malikdir. XX əsrdə fəaliyyət göstərən yəhudi ədəbiyyatı nümayəndələri əsasən iki dildə fəaliyyət göstərirdilər: ibrilə və idiş dilləri. İbrilə dillə ədəbiyyat idişdillə ədəbiyyatla müqayisədə daha qədim köklərə malikdir. İdişdillə ədəbiyyatın inkişafı isə XIX-XX əsrlərin qovşağına təsadüf edir. XVIII əsrin sonuna qədər ibridillə ədəbiyyatla müqayisədə, idişdillə ədəbiyyat nisbətən zəif inkişaf edirdi. Lakin Haskalahərəkatının çiçəklənməsindən sonra idiş dilində çoxsaylı kamil sənət nümunələri yarandı (1, 29). İlk dövrə idiş dilində az janrdə əsərlər yazılırdı. Lakin XX əsrin əvvəllərində idişdillə yəhudi ədəbiyyatı həm Avropa, həm də ibridillə yəhudi ədəbiyyatının bütün janrlarından istifadə etməyə başladı. Bu dövrdə (XIX əsrin sonu və XX əsrin əvvəllərində) yəhudi ədəbiyyatı çoxdillilik və çoxərəzilik fonunda inkişaf edirdi. XX əsrin ortalarında isə İsrail dövləti yəhudi ədəbiyyatının “paytaxtı” oldu. Eyni zamanda həm ibridillə, həm də idişdillə yəhudi ədəbiyyatı İsraildən kənardə də (başlıca olaraq Rusiya və ABŞ) fəaliyyət göstərirdi (9).

İdişdillə ədəbiyyatın əsas xüsusiyyətlərindən danışımdan əvvəl idiş dili və bu ədəbiyyatın yaranmasına təkan verən səbəbləri aydınlaşdırmaq lazımdır. İdiş dili Hind-Avropa dillərinin german qrupuna daxildir (7). Bu dil də ibri dili kimi ibri əlifbası ilə yazılır və Avropa yəhudiləri tərəfindən istifadə olunur. Aşkenaz yəhudilərinin əsas dili olan idiş dilinin tələffüzü alman dilini xatırladır. Bu dildə danışıqların ümumi sayı üç milyon nəfərə yaxındır. Eyni zamanda İsraildə yaşayan yəhudilərin də böyük bir qismi idiş dilində başa düşür və danışıq. İdiş dilinin əsasında yəhudi xalqının rəngarəng folklorə malik ədəbiyyatı formalaşmışdır.

XIX əsrdə idişdillə yəhudi ədəbiyyatı çiçəklənməyə başlayanda yəhudi mədəniyyəti zəif inkişaf edirdi. Bu dövrdə ədəbiyyat digər sahələrlə müqayisədə daha sürətli inkişaf yolunda idi. Avropa ədəbi cərəyanlarının təsirinə məruz qalan idişdillə yəhudi ədəbiyyatı dövrün aktual hadisələrinə fərdi münasibət göstərir, ictimai-siyasi və milli-mənəvi problemlərə diqqət yetirir, ədəbiyyatda yabançı- ideoloji baxışların və sürətlərin istifadəsinə etiraz edirdi. Nostalji motivlərlə müşayiət olunan ənənəvi yəhudi mövzuları ilə yanaşı yəhudi xalqının psixologiya və mənəviyyatına təsiri kimi yeni mövzulardan da istifadə olunurdu.

XIX əsrdə yəhudilər başlıca olaraq Rusiya ərazisində geniş yayılmışdılar. Rusiyadan sonra yəhudilərin ən çox məskunlaşdığı ölkələr Almaniya, Avstriya və qismən Fransa idi. Rusiya ilə müqayisədə Avropa yəhudiləri bəhs edilən dövrdə yüksək mədəni təsirlərə məruz qalmışdı. Lakin Rus imperiyasının tərkibində yaşayan yəhudilər yalnız vətəndaşlıq hüququna malik idilər. Onlar hakim dairələrdən uzaqlaşdırılmış, bütün ictimai işlərdən kənardə qalmışdılar. XIX əsrin ortalarında yəhudilərə qarşı tətbiq edilən ağır hərbi mükəlfəaliyyət isə onların vəziyyətini daha da ağırlaşdırır. 1850-ci ildən yəhudilər xüsusi geyimə keçir, 1851-ci ildən isə yəhudi qadınlarına saçlarını kəsdirmə qadağan edilirdi. Lakin XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəllərində vəziyyət kökündən dəyişir. Artıq yəhudilər dövlət yaratmaq, “milli ocaq” ideyalarını təbliğ edirdilər. Bütün bunlar isə ədəbiyyata təsirsiz ötürmədi. Artıq XIX əsrin 40-cı illərində Avropada yəhudi milli azadlıq hərəkatının ilk əlamətləri formalaşmışdı. Yəhudi problemini yəhudi dövləti yaratmaqla həll etməyin mümkünlüyünü hayqıran bir sıra səslər duyulurdu. Bir sıra qeyri-yəhudi dövlət xadimləri və diplomatlar da bu fikrin tərəfdarları idi. Yəhudilər arasında isə “qalutla vidalaşmağın artıq vaxtıdır” ideyasını dəstəkləyənlər dindarlar və ziyalılar idi (4, 39). Bu ideyanın tərəfdarları hətta aliya (mühacirat) üçün xüsusi komitənin yaradılmasını da təklif edirdilər. Lakin onlar bu arzularını reallaşdırma bilmədilər. İsrailə mühacirat kortəbii surtdə həyata keçirilirdi. Zaman keçdikcə vəziyyət kökündən dəyişir. Şübhəsiz ki, XIX əsrdə Avropada maarifçilik hərəkatı onun yəhudi sakinlərindən yan keçə bilməzdi. Bu dövrdə qədər başqa xalqların arasında dini və etnik fərqləri ilə kimliyini qoruyub saxlamış yəhudilər maarifçilik hərəkatına qoşulduqda milli kimlik məsələsi ortaya çıxmış oldu. İlk dövrə Avropada inkişafa başlayan idişdillə ədəbiyyat dini səciyyə daşıyırdı. Bibliya sujetli hekayələr əsasında yazılan əsərlərdə (“Şmuelbux”, “Meloximbux”, “Axaşveyros –Şpil”) qeyri-yəhudi mənzumələrindən istifadə olunsa da, yəhudi dünyagörüşünə uyğun gəlməyən elementlər idişdillə mənzumələrin orijinallığına xidmət edən midraşlarla əvəz olunurdu. Bu cür mənzumələr aşkenaz yəhudilərinin Purim bayramında nümayiş olunurdu (6, 83). XIX əsrin 80-ci illərində idişdillə ədəbiyyat

çiçəklənmə dövrünü yaşayırdı. Yəhudi ictimai həyatının daha dərin təsvirini verməyə, qəhrəmanların taleyini müasir həyatın əsas və qabaqcıl meyilləri ilə yaxından bağlamağa çalışan idişdilli yazarlar ayrı-ayrı hadisə və ya surətlər haqqında münafişəli və təzadlı söhbət yaradır, bu yolla oxucu kütləsinin diqqətini çəkirdilər. Ümumiyyətlə, tematika müxtəlifliyi, ictimai-fəlsəfi motivlərin məharətlə verilməsi, yəhudilərin qeyri-yəhudilərə münasibəti, ümumi ictimai və vətən uğrunda candan keçmənin təsviri, yeni tipli, mübariz ruhlu, canlı obrazların yaradılması, taleyüklü və tarixi hadisələrin müasir həyatla əlaqəsi idişdilli əsərlərin başlıca mövzuları idi. L.Kobrin, D.Edelştadt, S.Bovşever, U.Rozenfeld əsərlərində müasir dövrün şəklini təsvir etməyə çalışırdılar. “Vey un mut” (1879), “Unter a playt” (1880), “Fandemneymfundament” (1882), “Dpayxoyptstet” (1884) kimi dərin məzmunlu əsərlərdə yəhudi xalqının azadlıq mübarizəsi, ayrı-ayrı mənfi hallar, ümumi ictimai yəhudi həyatın-dan təcrid olunmuş fəaliyyət sahələri canlandırılırdı.

İdiş dilində yazan müəlliflərin keçmişlə bağlılığı, müasirliyə meyli, müasir yəhudi məişətinin, yəhudi gənclərinin fəaliyyət və xarakterlərini daha dərindən göstərmək üçün apardığı yaradıcılıq axtarışları əsərlərin ideya-bədii gücünün qüvvətlənməsinə xidmət edir. Bu əsərlərdə müsbət ideal və yenilik ruhu hakim olmuşdur. Yazılan əsərlərdə tənbellik, laqeydlik kimi insan xüsusiyyətlərinə qəzəb ifadə edən müəlliflər hər bir məsələyə, insan xarakteri və taleyinə qabaqcıl ictimai münasibətlər nöqtəyi-nəzərdən yanaşırdılar. Müasir gənclərin yeni insani keyfiyyətlərini əks etdirən idişdilli müəlliflər lirikanı romantik boyalarla üzə çıxarıb, tamaşaçıları ələ alır, onlara sirayət edir və reallıqdan qətiyyənlə qopmayan, ayrılmayan insan münasibətlərinin, həyat hadisələrinin və ayrı-ayrı surətlərin daxili aləmlərinin dərinliyini tamaşaçılara göstərirdilər.

XX əsrin əvvəllərində fəaliyyət göstərən idişdilli yazarlar obrazların daxili aləmi və psixoloji durumlarını möhtəşəm bədii lövhələrlə təsvir edirdilər. Bu dövrdə ədəbiyyatda insanlarda yüksək mənəvi sifətlərin tərbiyəsinə, ailə məişət məsələlərinə həsr edilmiş bir sıra yeni mövzulu əsərlər meydana çıxır. İstər dramaturgiya, istər poeziya, istərsə də bədii nəsr nümayəndələri müəyyən mətləbi dilin ifadəliyi, hadisənin maraqlı təhkiyyəsi, təsvirin romantikliyi hesabına oxucuya təqdim etmək və beləliklə də onun qəlbinə yol taparaq onların hislərini çəşdururdular.

İdişdilli ədəbiyyatdan danışarkən bu ədəbiyyatın ən görkəmli nümayəndələri “Nəhəng üçlük” adlandırılan Şalom Aleyxem, Mendele Moyses Sfarim, İsaq Leybuş Peretsdən bəhs etmək lazımdır. İdiş dilli ədəbiyyatın inkişafında müstəsna xidmətləri olan müəlliflər arasında Şalom Aleyxem xüsusi çəkiyə malikdir. Şalom Aleyxem.Şolom Rabinoviç (1859-1916, Poltova-NyuYork) idişdilli ədəbiyyatın klassiklərindən və ən görkəmli nümayəndələrindən biridir. Görkəmli ədib əsərlərini başlıca olaraq idiş, rus ibri və dillərində yazmışdır. Ş.Aleyxemin yəhudi ədəbiyyatında rolu əvəzsizdir. Təsədüfi deyildir ki, onu “yəhudi ədəbiyyatının Mark Tveni” adlandırırlar. Sonradan M.Tven özünü “amerikan ədəbiyyatının Şalom Aleyxemi” adlandırmışdır. Ş.Aleyxemin əsərlərində digər ədiblərlə müqayisədə yəhudi xalqının yenidən dirçəlməsi bacarığı daha dolğun, qabarıq və güclü təsvir olunmuşdur. Ş.Aleyxem yəhudi həyatını “sürgün faciəsi” kimi yox “yəhudi komediyası” göstərirdi. Bununla belə, ədibin əsərlərində yüksək tragediya motivləri duyulur. Bu tragediya ümitsizlikdən doğmur, həyatın təqdim etdiyi mümkünlük genişliyindən yararır. Yəhudi ənənələrinə sadıq olan ailədə doğulan Ş.Aleyxemin atası dövrünün varlı ziyalılarından biri idi. Ş.Aleyxem uşaqlıq illərini Voronkovada keçirmişdir. Mükəmməl yəhudi təhsili görmüş və 15 yaşına qədər evdə və xederdəBibliya və Talmud öyrənmişdir. 1873-1876-cı illərdə Pereyaslav şəhərindəki rus gimnazi-yasında təhsil almış, buranı bitirdikdən sonra isə bir müddət rus dili müəllimi işləmişdir. Elə bu dövrdə rus dilində ilk hekayəsi hesab olunan “Yəhudi Robinzon Kruzosu” əsərini yazmışdır. 1877-1879-cu illərdə o, varlı icarədarın evində xüsusi müəllim kimi fəaliyyət göstərirdi. Bu illərdə o tələbəsi Olqaya vurulur. Tələbəsinə sevən Şalom evlilik üçün rədd cavabı aldıqdan sonra məyus halda şəhəri tərk edir. 1881-1883-cü illərdə dövlət rəvvini vəzifəsini icra edir. Bu zaman o, “Hatsfira” jurnalı və “Ha-melits” qəzetlərində müxtəlif məzmunlu məqalələr də çap edirdi. 1884-cü ildə ədibin “Xəyalpərəst” hekayəsi işıq üzə görünür. 1883-cü ilin mayında Ş.Aleyxem yenidən Olqaya elçi düşür və bu dəfə onun və ailəsinin razılığını alır. Evləndikdən sonra Kiyev yaxınlığına köçür və bir müddət qənnadı zavodunda işləyir. 1885-ci ildə qayınatasının vəfatından sonra varis olan Ş.Aleyxem Kiyevdə ticari işlər görür, lakin uğursuzluğa düşərək iflas edir. Bundan sonra o, Kiyevi tərk edərək müxtəlif müddətdə Odessa, Paris və Vanada yaşayır. 1893-cü ildə yenidən Kiyevə qayıdaraq Ş.Aleyxem yenidən birja sahəsinə qatılır.

Ş.Aleyxemin ən əhəmiyyətli işi 1888-1890-cı illərdə illik almanax “Di idişefolksbibliotek” mətbu nəşrini

çap etdirməsi idi. Dövrün görkəmli ədəbiyyat xadimlərini ətrafına toplayan naşir onların əsərlərini çap edir, müxtəlif müzakirələr aparırdı. O, “Stempenyu” və “Yosele-bulbul” romanlarını da bu almanaxda çap etmişdi. Satirik məzmunlu romanlarda müəllif cəmiyyəti düşündürən hadisələri təsvir edərək gənclərin bu hadisələrə münasibətini araşdırır. Bir tərəfdən ibri və rus dilli mətbuatın tənqidinə məruz qalan, digər tərəfdən maliyyə çətinlikləri ilə üzləşən “Di idişfolksbibliotek” bağlandıqdan sonra Ş.Aleyxem “Kol mevasser”də naşir kimi çalışır. O, ədəbi-tənqidi məqalələr çap edərək ona qarşı çıxanları tənqid atəşinə tuturdu. O, həm də ictimai işlərdə də fəal idi. Belə ki, Riqa, Vilne, Kovne, Libav və başqa şəhərlərdə ədəbiyyatsevərlər tərəfindən təşkil olunmuş məclislərdə iştirak edir, öz hekayələrindən müxtəlif parçalar oxuyurdu. Kiyev poqromlarından sonra Ş.Aleyxem və ailəsi şəhəri tərk etmək məcburiyyətində qalır. Cenevrə, Lvov, London kimi şəhərlərdə yaşayan Ş.Aleyxem 1906-cı ildə Nyu-Yorka gəlir. 1907-ci ildə əsərlərini oxucularına oxumaq üçün dünya turuna çıxır. Səyahətlərinin birində ağ ciyər vərəminə tutulur və həkimlərin təkidi ilə İtaliyaya gedir. Ədəbi fəaliyyətlə yanaşı dövrün siyasi-ictimai hadisələri ilə maraqlanan Ş.Aleyxemmüxtəlif məqalələr də yazırdı.

Ş.Aleyxemin Amerikada ədəbi fəaliyyəti xəstəliyinə rəğmən rəngarəngdir. 1910-cu illərdə ədib avtobiografik roman hesab olunan “Funemyarid” (Yarmarkadan) romanı üzərində qızğın çalışır. Əsərdə müəllif böyüdüüyü evin, uşaqlığını keçirdiyi yerlərin dolğun təviri yaradır. Roman 10 hissədən ibarət olmalı idi. Ədib roman haqqında yazırdı: “Mən bu romana ən dəyərlə hissəmi-ürəyimi qoymuşam. Vaxtaşırı bu romanı oxuyun. Bəlkə də roman bizim xalqı sevməyi və onun ruhunun xəzinəsini qiymətləndirməyi sizə öyrədəcək” (7).

Lakin 1913-cü ildə xəstəliyi daha da kəskinləşir. I Dünya Mühəribəsi zamanı Almaniyada olan Ş.Aleyxem Rusiya vətəndaşı kimi neytral olan Danimarkaya, oradan isə Nyu-Yorka yola düşür. Qazanc əldə etmək məqsədi ilə ABŞ-ın müxtəlif şəhərlərində çıxışlar edən müəllif 1916-cı ildə vəfat edir. Şairin dəfn mərasiminə minlərlə insan axışmışdı. Həmin gün hətta ABŞ-ın yəhudi müəssisələri fəaliyyət göstərmirdi.

Göründüyü kimi Ş.Aleyxem ilk fəaliyyətinə ibri dilində başlamışdır. Lakin 1880-ci illərin əvvəllərində uzun sürən düşüncələrdən sonra Ş.Aleyxemidiş dilində yazmaq qərarına gəlir. 1883-cü ildə “Yudişesfolksblat” həftəlik qəzetində o, idiş dilində əsərlərini-“Tsveyşteyner” (İki daş) povestini və “Di vibores” (Seçim) hekayəsini nəşr etdirir. Əsərlərdə müəllif ilk dəfə olaraq “Aleyxem” (“Sizə salam olsun”) ləqəbi ilə çıxış edir (buna qədər o, Rabinoviç təxəllüsü ilə yazırdı). Qəzetdə o, “An iberşraybunqtsvişntsveyaltexaveyrim” (İki köhnə dostun yazışması) yumorik hekayəsi, “Nataşa” romanı, “Kontor qeşixte” (Kontor tarixi) və “Di veltrayze” (Dövri-ələm səyahəti) povestlərini nəşr etdirir. Ş.Aleyxem daha çox konkret mövzulu əsərləri ilə sevilirdi. O, idiş dilinin dolğunluğunu olduğu kimi ötürə bilirdi. Görkəmli ədibin əsərlərində psixoloji aləmin dəqiq işlənməsi, lirik və romantik boyaların əlbirliyi, axın və şəffaf bədii dil Ş.Aleyxemin məharətindən xəbər verirdi. Bütün bunlar isə Ş.Aleyxemə şöhrət gətirir. 1880-ci illərdə Ş.Aleyxem artıq yazıçı kimi tanınırdı. O, özünü poeziya sahəsində də sınayır, rus dilində “Yat, Alyoşa”, “Yəhudinin qızı”, “Yəhudi süründürməçiləri” və s. şeirlərini yazır. 1891-1892-ci illərdə Ş.Aleyxem müxtəlif əsərlər üzərində işləyir. “Yaknexoz, oder Der qroyserberzenşpil” (Yaknexoz və ya böyük birja oyunu) satirik komediyasında müəllif birja möhtəkirlətini təsvir edir. Senzuraya məruz qalan pyes uzun müddət diqqətdən kənar qalır. Bundan sonra ədib məşhur “Tevyedermilxiker” (Südçü Tevye) silsiləsini yazır. Ş.Aleyxem daha çox hekayə ustası kimi tanınır. O, hekayələrində M.M.Sfarim ənənələrini davam etdirir. Ş.Aleyxem felyeton janrına yumoristik ünsürlər gətirərək onu real təhkiyyə formasına çevirmişdir. Ədibin uşaqlar üçün nəzərdə tutulan “Dosmeqrl” (Bıçaq), “Abintlbljümen, aderpoezzil on qramen” (Çiçək dəstəsi və ya nəslə yazılan şeir) hekayələrində yəhudi folklor nümunələri, əfsanə, nağıl, miflərin münasib və müvafiq motivlərindən istifadə olunması uzun müddət yəhudi uşaqlarının bu əsərə olan sevgisinin artmasına səbəb olmuşdur.

Ş.Aleyxemin ən çox sevilən əsərlərindən biri “Di blondjendeştern” (Sərgərdan ulduzlar) ikihissəli romanıdır. Romanın birinci hissəsi “Aktyorlar”, ikinci hissəsi isə “Sərgərdanlar” adlanır. Həssas fabulaya malik olmasına baxmayaraq roman ədəbiyyatşünaslar tərəfindən “şah roman” adlandırılmışdır. Rus, alman, ingilis dilində tərcümə edilən roman müxtəlif qəzetlərdə çap olunmuşdur. 1920-ci ildə İ.Babel romanın motivləri əsasında film çəkmişdir

Ş.Aleyxemin əsərləri mövzu baxımından rəngarəngdir. Ş.Aleyxem yaradıcılığının əsas xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, ədib daim cəmiyyətdə aparıcı olan mövzulara müraciət edirdi. Onun müxtəlif əsərlərinin ümumi məzmununa baxsaq (6, 118). Ş.Aleyxemə dünya şöhrəti qazandıran əsər “MenaxemMendl”

romanıdır. O, romanda o, birjaçı ərın arvadı ilə məktublaşmasını təsvir edir. İlk dəfə olaraq o, yəhudi ədəbiyyatında “luftmenç” (hava adam) obrazı yaradır. Bu, varlanmağa çalışan adamın uğursuzluğun dibinə yuvarlanması haqqında orijinal sənət nümunəsidir. Digər məşhur romanlarından biri hesab olunan “Der blutikerşpas” (Qanlı zarafat) əsərinin sujet xətti mistifikasiyaya əsaslanır: iki tələbə dost, yəhudi və xristian zarafat naminə pasportlarını dəyişiblər. Nəticədə xristian yəhudinin yerinə “qanlı iftira”nın (yəhudilərin dini ayinləri icra etməsi üçün xristianları öldürərək onların qanından istifadə etməsi) qurbanı olaraq dözülməz işgəncələrə məruz qalır. Əsər bu gün də ədəbiyyat sevrələrin ən sevilən kitablarından biridir.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI

Гиршбейн Р. «Сказочнаяжизнь», Москва, 1873

Зоя К. , Йосеф Х. «АнтологияИвритскойЛитературы », Москва 2000

Краткаяеврейскаяэнциклопедия. Т-1. Иерусалим, 1876

«Отищува к государственности», Иерусалим. 1992

ХамутальБар- Йосеф, ЗояКопельман «АнтологияИвритскойЛитературы», Москва, 2000

Хоффман Х. «Современныйизраильскийрассказ», Иерусалим, 2002

РутСэмюэм «Потропамеврейскойистории», Иерусалим 1991

Шалев М."Великиеимена", Москва, 1990

Эпштейн А. « Сборникстатей: Рольизраильскойинтелигенции в обществе », Иерусалим 1896

AbbaEban's "Mureople. History of theJews", Newyork 1891.

www.eleven.co.il

Açar sözlər: dilin dirçəldilməsi, milli-mənəvi problemlər, dilin ifadəliyi, yumoristik ünsür

Ключевые слова: возрождение языка, национально-нравственные проблемы, выраженность языка,

Key words: therevival of the language, national-moralproblems, language expression, humorouselements

Основные направления развития литературы на идише

Резюме

Литература наидише включает в себя все те художественные произведения, которые написаны наидише, на языке ашкеназского еврейства, относящегося к средне-германскому языку. Исторически выделяются несколько периодов её существования: традиционный илистаринный (XI—XVIII века), включающий хасидский и начала еврейского Просвещения (приблизительно с 1780 до 1880), и современный (с конца XIX века). Современная литература наидише, как правило, датируется публикацией в 1864 году романа Шалом Янкева Абрамовича «Doskleynementshele» («Маленький человек»). Самыми важными изранних авторов, которые следовали за Абрамовичем, были Шалом Рабинович, известный в народ есвоималь терименем Шалом-Алейхемом и И. Л. Перец. Шалом Алейхем считается первым настоящим модернистом в литературе наидише.

The maindirections of development of literaturein Yiddish

Summery

Yiddishliterature encompasses all those belles-lettres writtenin Yiddish, the language of Ashkenazic Jewry which is relatedto Middle High German. The history of Yiddish, withitsrootsin central Europe and locusforcenturiesin Eastern Europe, is evidentinits literature. It is generallydescribed as having threehistoricalphases: Old Yiddish literature; Haskalah and Hasidic literature; and modern Yiddish literature. Modern Yiddish literature is general lydatedto the publicationin 1864 of Shalom Yankev Abramovitsh' snovel Doskleynementshele ("The Little Person"). The mostimportant of the earlywriterstofollow Abramovitshwere Shalom Rabinovitsh, popularlyknownby his alter-ego, Shalom Aleichem, and I.L.Peretz. Sholem Aleichem is considered the first true modernist in Yiddish literature.

RƏYÇİ: dos.S.Abbasova